

भारतीयवैभव-संस्कृत-ज्ञानपरीक्षा

ॐ चातुर्वेद - संस्कृतप्रचार - संस्थानम् ॐ

कनिष्ठ वर्गः (कक्षा-6,7,8) समयः 1 होरा पूर्णाङ्कः -125 (50x2=100 + 5x5 = 25) 17/अ

1. कौरवाणां गुरुः कः आसीत्?
(क) श्रीकृपाचार्यः (ख) श्रीद्रोणाचार्यः
(ग) श्रीपरशुरामः (घ) श्रीभीष्मपितामहः
2. एतासु भूतकालस्य क्रिया का अस्ति?
(क) आगच्छति (ख) हसिष्यति
(ग) पठेत् (घ) अलिखत्
3. किं त्रयम् न भवति?
(क) वचनम् (ख) लिङ्गम्
(ग) पुरुषः (घ) विभक्तिः
4. 'जय जवान जय किसान जय विज्ञान' इति कः अकथयत्?
(क) अटल बिहारी वाजपेयी (ख) लालबहादुरशास्त्री
(ग) महात्मा गांधी (घ) भीमराव अम्बेडकरः
5. इदानीं भारतस्य राष्ट्रपतिः कः अस्ति?
(क) एम. वैकेय्या नायडू (ख) डॉ. रामनाथकोविंदः
(ग) मीरा कुमारः (घ) गोपालकृष्णगाँधी
6. 'साबरमती का सन्त' कः कथ्यते?
(क) मुरारीबापू (ख) सरदार वल्लभ भाई पटेलः
(ग) महात्मा गाँधी (घ) नरेन्द्र मोदी
7. 'योगी आदित्यनाथः' कः अस्ति?
(क) मुख्यमन्त्री (ख) संन्यासी
(ग) नेता (घ) सर्वम्
8. महाभारते भीष्मप्रतिज्ञां कः अकरोत्?
(क) देवव्रतः (ख) द्रोणाचार्यः
(ग) कर्णः (घ) धृतराष्ट्रः
9. भारतीय सांस्कृतिक/मांगलिकं प्रतीकं किम् अस्ति?
(क) कलशः (ख) शंङ्खः
(ग) स्वास्तिकः (घ) सर्वम्
10. भारतस्य राष्ट्रियं ध्वजगीतं किम् अस्ति?
(क) हिन्द देश का प्यारा झण्डा
(ख) विजयी विश्व तिरंगा प्यारा
(ग) विजयनी तेरी पताका (घ) सर्वम्
11. भारतस्य राजधानी 'नवदेहली' इत्यनेन सम्बन्धितः किं नास्ति?
(क) भरतद्वारम् (ख) भारतप्रवेशद्वारम्
(ग) लालकिला (घ) लोकसभा (संसद)
12. 'हिन्दी हिन्दू हिन्दुस्तान' इति कः अवदत्?
(क) भारतेन्दुहरिश्चन्द्रः (ख) मैथिलीशरणगुप्तः
(ग) रामधारी सिंह दिनकरः (घ) महात्मागाँधी
13. संस्कृतस्य सर्वाधिकं विशालं महाकाव्यं किम् अस्ति?
(क) रामायणम् (ख) नैषधीयचरितम्
(ग) महाभारतम् (घ) रघुवंशमहाकाव्यम्
14. 'वाराणसी' किम् अस्ति?
(क) मोक्षनगरी (ख) सर्वविद्या-राजधानी
(ग) शिवनगरी (घ) सर्वम्
15. एतेषु रावणस्य भ्राता कः न आसीत्?
(क) मेघनादः (ख) कुम्भकर्णः
(ग) विभीषणः (घ) कुबेरः
16. एतेषु भारतीय प्रक्षेपास्त्रं किम् अस्ति?
(क) अग्निः (ख) आकाशः
(ग) त्रिशूलम् (घ) सर्वम्
17. चैत्र-वैशाख आदि कति मासाः सन्ति?
(क) सप्त (ख) द्वादश
(ग) दश (घ) पञ्चदश
18. संस्कृतस्य 'आदिकविः' कः कथ्यते?
(क) महाकविः कालिदासः (ख) महर्षिः वाल्मीकिः
(ग) वेदव्यासः (घ) महर्षिः पाणिनिः
19. मुंशीप्रेमचन्दस्य रचना का अस्ति?
(क) गोदानम् (ख) गवन-
(ग) पंचपरमेश्वरः (घ) सर्वम्
20. भगवान् श्रीकृष्णः श्रीमद्भगवद्गीतायाः उपदेशं कस्मै दत्तवान्?
(क) अर्जुनाय (ख) धृतराष्ट्राय
(ग) सज्जयाय (घ) कर्णाय
21. 'वेदों की ओर लौटो' इति कः अकथयत्?
(क) स्वामी विवेकानन्द (ख) स्वामी करपात्रिः
(ग) स्वामी दयानन्दः (घ) श्रीरामशर्मा
22. एतासु महिलासु का भिन्ना अस्ति?
(क) अंजू बॉबी जॉर्ज (ख) मिताली राज
(ग) पी.वी. सिन्धु (घ) निर्मला सीतारमण
23. कः मुस्लिम देशः यत्र 'रामलीला' मञ्चनं भवति?
(क) पाकिस्थानम् (ख) इण्डोनेशिया
(ग) अफगानिस्थानम् (घ) मलेशिया
24. रावणस्य खड्गस्य किं नाम आसीत्?
(क) पाशुपतम् (ख) चन्द्रहासः
(ग) प्राणान्तकः (घ) त्रिशूलम्
25. एतेषु किं तीर्थस्थानम् उत्तरप्रदेशे नास्ति?
(क) अयोध्या (ख) काशी
(ग) मथुरा (घ) हरिद्वारम्
26. प्रसिद्धं कामाख्या देवी मन्दिरं कस्मिन् राज्ये अस्ति?
(क) असम-राज्ये (ख) सिक्किम राज्ये-
(ग) चेन्नै-राज्ये (घ) हिमाचल प्रदेशे
27. संस्कृतं पठित्वा कस्मिन् क्षेत्रे रोजगारः मिलति?
(क) शिक्षा (ख) प्रशासनिक
(ग) पत्रकारिता (घ) सर्वम्
28. श्रीगणेशाय नमः अत्र गणेशाय का विभक्तिः अस्ति?
(क) द्वितीयाविभक्तिः (ख) तृतीयाविभक्तिः
(ग) चतुर्थी विभक्तिः (घ) पञ्चमी विभक्तिः
29. एतेषु किं वाक्यं शुद्धम् अस्ति?
(क) छात्रः ग्रामः गच्छति (ख) छात्रः ग्रामं गच्छति
(ग) छात्रं ग्रामं गच्छति (घ) छात्रः ग्रामं गच्छति।
30. विश्वस्य बृहत्तरं हिन्दुमन्दिरम् परिसरम् किम् अस्ति?
(क) रामेश्वरम् (ख) अंकोरवाट
(ग) अक्षरधाम (घ) साँई मन्दिरम्
31. भारतीय प्रथम-महिला अन्तरिक्षयात्री का अस्ति?
(क) सुनीता विलियम्स (ख) बछेन्दी पाल
(ग) कल्पना चावला (घ) प्रेमलता अग्रवाल
32. द्वादश (12) वादनात् पूर्वकालः किं कथ्यते?
(क) पूर्वहः (ख) अपराहः
(ग) सायम् (घ) मध्याहः

33. आयुः विद्या, यशः, बलं कस्य वर्धन्ते?
 (क) धनवतः (ख) बलवतः
 (ग) अभिवादकस्य (घ) विदुषः
34. 'अष्टसिद्धि नवनिधि के दाता' कः उच्यते?
 (क) श्रीरामः (ख) श्रीकृष्णः
 (ग) श्रीहनुमान् (घ) सर्वे
35. 'कुर्वन्ति' कस्य पुरुषस्य वचनस्य च क्रिया अस्ति?
 (क) प्रथमपुरुष-बहुवचनस्य
 (ख) मध्यमपुरुष-बहुवचनस्य
 (ग) उत्तमपुरुष-बहुवचनस्य
 (घ) प्रथमपुरुष-एकवचनस्य
36. महर्षि वेदव्यासस्य कति पुराणानि सन्ति?
 (क) षोडश (ख) सप्तदश
 (ग) अष्टादश (घ) चतुर्विंशतिः
37. 'अग्निः' पदस्य पर्यायवाची कः नास्ति?
 (क) अनलः (ख) कृशानुः
 (ग) पावकः (घ) अनिलः
38. पञ्चतन्त्रस्य लेखकः कः अस्ति?
 (क) बाणभट्टः (ख) नारायण पण्डितः
 (ग) पं० विष्णुशर्मा (घ) कौटिल्यः
39. वाराणस्यां कस्मिन् विश्वविद्यालये संस्कृतं पाठ्यते?
 (क) काशीहिन्दूविश्वविद्यालये
 (ख) तिब्बती विश्वविद्यालये
 (ग) महात्मागाँधी काशीविद्यापीठे
 (घ) सर्वत्र
40. एतेषु क्रमानुसारं पूर्वं कः भवति?
 (क) गुरुवासरः (ख) बुधवासरः
 (ग) रविवासरः (घ) मंगलवासरः
41. प्रयागे नदीनां संगमः अस्ति?
 (क) यमुना (ख) गंगा
 (ग) सरस्वती (घ) सर्वाषाम्
42. 'अर्जुन पुरस्कारः' कस्मिन् क्षेत्रे प्रदीयते?
 (क) क्रीडा- (ख) युद्ध-
 (ग) साहित्य- (घ) सर्वम्

43. 'छत्रपति' नाम्ना कः प्रसिद्धः अस्ति?
 (क) चन्द्रगुप्तः (ख) अशोकः
 (ग) शिवाजी (घ) भगतसिंहः
44. एतेषु भारतस्य राष्ट्रिय-क्रीडायाः क्रीडकः कः अस्ति?
 (क) श्रीजेशः (ख) सरदारसिंहः
 (ग) ललितउपाध्यायः (घ) सर्वे
45. क्रीडा क्षेत्रस्य सर्वोच्च पुरस्कारः किम् अस्ति?
 (क) अर्जुनपुरस्कारः (ख) द्रोणाचार्यपुरस्कारः
 (ग) ध्यानचन्दपुरस्कारः (घ) राजीवगांधी खेलरत्नपुरस्कारः
46. चन्द्रशेखर आजाद-पार्श्वे किं किं सदा भवति-स्म?
 (क) यज्ञोपवीतम् (ख) भुसुण्डिः
 (ग) श्रीमद्भगवद्गीता (घ) सर्वम्
47. आधुनिकभारतस्य पुनर्जागरणस्य जनकः कः आसीत्?
 (क) राजाराममोहन रायः (ख) गोपालकृष्णगोखले
 (ग) बालगंगाधर तिलकः (घ) विनोबा भावे
48. गणिते लघुतमसमापवर्त्यस्य ज्ञापयिता कः अस्ति?
 (क) महावीराचार्यः (ख) ब्रह्मगुप्तः
 (ग) आचार्यपिंगलः (घ) श्रीनिवासरामानुजम्
49. कस्य अभावे चर्मरोगः भवति?
 (क) विटामिन-ए (ख) विटामिन-बी
 (ग) विटामिन-सी (घ) विटामिन-डी
50. स्वर्गादपि गरीयसी किम् अस्ति?
 (क) धनम्-बलम् (ख) जन्मभूमि-माता
 (ग) माता-पिता (घ) गुरुः-ज्ञानम्

लेखनाय 'पञ्च' प्रश्नाः (5x5 = 25)

51. 'हरि' शब्दस्य प्रथमा, द्वितीया, तृतीया, चतुर्थी विभक्तेः सर्वाणि रूपाणि लिखन्तु?
52. अतिप्रसिद्धानां संस्कृतस्य पञ्च कवीनां नामानि लिखन्तु।
53. स्व-पठितपाठ्यपुस्तकस्य कमपि एकं श्लोकं तस्य भावार्थं च लिखन्तु।
54. स्वकीय विद्यालयस्य विषये पञ्च वाक्यानि रचयन्तु।
55. संस्कृतस्य किं महत्त्वम् अस्ति, पञ्च वाक्येषु बोधयन्तु। '
